

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/nauka/konferencje-naukowe/64318,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Opor-przy-stosowanie-czy-wspolpraca-Obywatele-II.html>
27.05.2024, 02:07

Ogólnopolska konferencja naukowa „Opór, przystosowanie czy współpraca? Obywatele II Rzeczypospolitej wobec okupacji sowieckiej ziem polskich w latach 1939-1941” - Augustów, 24-25 września 2019

W dniach 24-25 września 2019 r. w Augustowie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Oddział IPN w Białymstoku.

Obrady otworzył dr hab. Krzysztof Sychowicz (naczelnik OBBH IPN) witając przybyłych prelegentów oraz zaproszonych gości: młodzież szkolną wraz z opiekunami z Augustowa, służby mundurowe, przedstawiciele władz samorządowych, historyków w tym regionalistów, mieszkańców Augustowa i okolic. Prelegenci poruszali tematy związane z postawami mieszkańców II Rzeczypospolitej w latach 1939-41 wobec okupacji sowieckiej. Każda część

obrad kończyła się ożywioną dyskusją, w której niejednokrotnie padały nowe postulaty badawcze związane z obecnością Sowietów na ziemiach polskich. Konferencja zgromadziła prelegentów i gości także z Ukrainy i Stanów Zjednoczonych, którzy dzień wcześniej w Augustowie razem z przedstawicielami IPN-u odsłaniali pomnik ku czci ofiar Obławy Augustowskiej. Podsumowując konferencję dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku dr hab. Piotr Kardela dziękując za wystąpienia podkreślił min. długotrwałe skutki dla Polski i Polaków sowieckiej agresji z 17 września 1939 r. i okupacji wschodnich terenów Rzeczypospolitej, w tym też i te, które odczuwamy i dziś.

Patronat honorowy nad konferencją objął Wojewoda Podlaski i Marszałek Województwa Podlaskiego, a poszczególnym wystąpieniom towarzyszyło duże zainteresowanie mediów.

PROGRAM

24 września 2019 r. (wtorek)

10.00-10.20 Rozpoczęcie konferencji

Część I

- **10.20** prof. Rafał Wnuk (Katolicki Uniwersytet Lubelski), *Konspiracja i partyzantka polska w Augustowskim wrzesień 1939 - czerwiec 1941*
- **10.40** dr Oleh Savchuk (Instytut Badań Polityki Regionalnej – Łuck, Ukraina), *Losy ludności cywilnej na Wołyniu (1939-1941)*
- **11.00** dr hab. Andrzej Wawryniuk, (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie), *Legion Ukraiński, jako jeden z agresorów II Rzeczypospolitej w 1939 r.*
- **11.20** prof. dr hab. Wasyl Hułaj (Narodowy Uniwersytet „Politechnika Lwowska”), *Manipulacyjne i propagandowe elementy polityki kadrowej stalinowskiego totalitarnego reżimu na terenie byłych południowo-wschodnich województw międzywojennej Polski*
- **11.40** dr Tomasz Danilecki (Muzeum Pamięci Sybiru), *Sowieckie wybory na polskich Kresach – pierwsza lekcja konformizmu*

12.00-12.15 Dyskusja

12.15-12.30 Przerwa

Część II

- **12.30** dr Serhij Tkaczow (Tarnopol, Ukraina) *Polskie podziemie w Krzemieńcu w 1939-1941*
- **12.50** dr Tomasz Bugaj (Uniwersytet Śląski w Katowicach), *Opór, przystosowanie*

czy współpraca? Trudne i problemowe narracje o wojnie mieszkańców polsko-ukraińskiego pogranicza

- **13.10** Bogusław Łabędzki (IPN w Białymstoku), *Udział ludności białoruskiej w organizacji i realizacji deportacji obywateli polskich w lutym 1940 r.*
- **13.30** Ivan Sokolovsky (Uniwersytet Jagielloński, Center for European Studies), *Strangers in a strange land: 14th of April 1940 deportations of Polish citizens from western regions of Ukrainian SSR and Belorussian SSR to Kazakh SSR*

13.50-14.05 Dyskusja

14.05-15.00 Przerwa

Część III

- **15.00** dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN w Białymstoku), *Mieszkańcy regionu łomżyńskiego pod okupacją sowiecką*
- **15.20** dr hab. ks. Józef Łupiński (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), *Życie codzienne pod okupacją sowiecko-niemiecką wg „Dziennika” ks. Mariana Lisa – proboszcza parafii Lubotyń*
- **15.40** dr Joanna Potaczek, (Centrum Dialogu między Religiami i Narodami Przemyśl, Sanok), mgr Grzegorz Oleniacz (Sanok) *Różne postawy mieszkańców ziemi sanockiej wobec okupacji sowieckiej w latach 1939-1941*
- **16.00** Ks. Kazimierz Litwiejko, (Białystok) *Powiat sokólski 1939-1941*

16.20-16.35 Dyskusja

16.35-16.50 Przerwa

Część IV

- **16.50** dr Paweł Warot, (IPN w Białymstoku), *Okupacja sowiecka w relacjach ludności żydowskiej z rejonu Bielska Podlaskiego*
- **17.10** Ewa Kowalska (IPN Centrala), *Jeńcy polscy na budowie „Zachodnio - Ukraińskiej Drogi Nr 1”*
- **17.30** Barbara Bojaryn-Kazberuk (Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku), *„Za pierwszego Sowietą” audycje dokumentalne Polskiego Radia Białystok jako źródło historyczne*
- **17.50-18.05 Dyskusja**

25 września (środa)

Część V

- **10.00** dr Marcin Zwolski (Muzeum Pamięci Sybiru), *Sowiecki system represji na polskich Kresach (podsumowanie zagadnienia, „białe plamy”)*
- **10.20** dr Piotr Olechowski (IPN Centrala), *Procesy karne Polaków na ziemi lwowskiej w latach 1939–1940*
- **10.40** Marta Chmielińska (IPN w Białymstoku), *Zmiany społeczne i polityczne obszarów znajdujących się po 17 września 1939 r. pod okupacją sowiecką na przykładzie powiatu hajnowskiego*

11.00-11.15 Dyskusja

11.15-11.30 Przerwa

Część VI

- **11.30** Paweł Nowik, (IPN w Białymstoku), *Obrona Grodna w świetle materiałów Instytutu Sikorskiego*
- **11.50** Wojciech Miklaszewski (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), *Postawy polskich lotników wobec agresji 17 września i okupacji sowieckiej 1939–1941. Wybrane przykłady*
- **12.10** Łukasz Faszczka (Muzeum Ziemi Augustowskiej), *Materiały źródłowe poświęcone okupacji sowieckiej 1939–1941 w zbiorach Muzeum Ziemi Augustowskiej*

12.20-12.35 Dyskusja

12.35-12.50 Podsumowanie i zakończenie konferencji

PLIKI DO POBRANIA

[Zaproszenie z programem konferencji \(pdf, 1.8 MB\) 17.09.2019 11:23](#)